Universiteti i Prishtinës

Fakulteti i Inxhinierisë Elektrike dhe Kompjuterike

Lënda: Programimi në Internet

<u>Java 4: PHP Klasat dhe objektet – PHP në OO</u>

Konceptet themelore të OOP:

Object	Properties	Methods
	car.name = Fiat car.model = 500	car.start()
	car.weight = 850kg	car.brake()
	car.color = white	

- Class: This is a programmer-defined datatype, which includes local functions as well as local data.
 You can think of a class as a template for making many instances of the same kind (or class) of object.
- **Object:** An individual instance of the data structure defined by a class. You define a class once and then make many objects that belong to it. Objects are also known as instance.
- **Member Variable:** These are the variables defined inside a class. This data will be invisible to the outside of the class and can be accessed via member functions. These variables are called attribute of the object once an object is created.
- **Member function:** These are the function defined inside a class and are used to access object data.
- **INHERITANCE:** When a class is defined by inheriting existing function of a parent class then it is called inheritance. Here child class will inherit all or few member functions and variables of a parent class.
- Parent class: A class that is inherited from by another class. This is also called a base class or super class.
- Child Class: A class that inherits from another class. This is also called a subclass or derived class.
- POLYMORPHISM: This is an object oriented concept where same function can be used for different purposes. For example function name will remain same but it make take different number of arguments and can do different task.
- **Overloading:** a type of polymorphism in which some or all of operators have different implementations depending on the types of their arguments. Similarly functions can also be overloaded with different implementation.
- **DATA ABSTRACTION:** Any representation of data in which the implementation details are hidden (abstracted).
- **ENCAPSULATION:** refers to a concept where we encapsulate all the data and member functions together to form an object.

- **Constructor:** refers to a special type of function which will be called automatically whenever there is an object formation from a class.
- **Destructors:** refers to a special type of function which will be called automatically whenever an object is deleted or goes out of scope.

<u>Ushtrimi 1:</u> Të definohet një klasë në PHP, e cila se pari i definon vetitë, pastaj metodat dhe pas krijimit të objekteve i përdorë këto metoda.

```
<?php
class Ariu {
       //definojme vetite
       public $emri;
       public $pesha;
       public $mosha;
       public $gjinia;
       public $ngjyra;
       //definojme metodat
       public function ngrenia()
               echo $this->emri. " eshte duke ngrene ...\n";
       public function vrapimi()
               echo $this->emri. " eshte duke vrapuar ...\n";
       public function mbyt()
               echo $this->emri. " eshte duke mbytur prene ...\n";
       public function flen()
               echo $this->emri. " eshte duke fjetur ...\n";
       }
$babai = new Ariu;
```

```
$babai->emri = "Ariu Baba";
babai->mosha=8;
$babai->gjinia = "Mashkull";
$babai->ngjyra = "i zi";
babai-pesha = 300;
$nena = new Ariu;
$nena->emri = "Ariu Nene";
nen = 7;
$nena->gjinia = "Femer";
$nena->ngjyra = "e bardhe";
nena->pesha = 300;
$femiu = new Ariu;
$femiu->emri = "Ariu Femi";
femiu-mosha = 2;
$femiu->gjinia = "Mashkull";
$femiu->ngjyra = "i zi";
femiu-pesha = 180;
print ("<h2>Shembuj me PHP te OO</h2>");
$babai->mbyt();
echo "</br>";
$nena->ngrenia();
echo "</br>";
$femiu->ngrenia();
echo "</br>";
$nena->flen();
echo "</br>";
$babai->flen();
echo "</br>";
$femiu->flen();
echo "</br>";
?>
```

<u>Ushtrimi 2:</u> Të krijohet një klasë e cila përshin variabla të krijuara në të, dhe si të tilla këto variabla përfshihen në funksione, të cilat më pas thirren nga objektet e krijuara.

```
<?php
class Librat{
  /* Variablat */
  var $cmimi:
  var $titulli;
  /* Funksionet */
  function setcmimi($par){
    $this->cmimi = $par;
  function getcmimi(){
    echo $this->cmimi ."<br/>";
  function settitulli($par){
    $this->titulli = $par;
  function gettitulli(){
    echo $this->titulli ." <br/>";
  }
}
 //krijimi i objekteve
 $fizika = new Librat;
 $matematike = new Librat;
 $kimia = new Librat;
 //thirrja e funksioneve
 $fizika->settitulli( "Fizika per shkollen e mesme" );
 $kimia->settitulli( "Kimia e avancuar" );
 $matematike->settitulli( "Algjebra" );
 $fizika->setcmimi(10);
 $kimia->setcmimi(15);
 $matematike->setcmimi( 7 );
 //tani thirren funk me vlerat qe i jane caktuar me heret
 $fizika->gettitulli();
 $kimia->gettitulli();
 $matematike->gettitulli();
 $fizika->getcmimi();
 $kimia->getcmimi();
 $matematike->getcmimi();?>
```

<u>Ushtrimi 3:</u> Të definohet një konstruktor, dhe pastaj te perdoren variblat brenda tij per te kryer funksionin e caktuar.

```
<?php
class Ariu {
       //definojme vetite
       public $emri;
       public $pesha;
       public $ngjyra;
       public function __construct()
       {
              $this->mosha = 0;
              $this->pesha = 100;
              $this->ngjyra = "i zi";
              }
}
?>
              <?php
              $femiu = new Ariu;
              $femiu->emri = "Ariu Femi";
              echo $femiu->emri." eshte ".$femiu->ngjyra." dhe peshon ".
                                                                                $femiu-
>pesha. " kg ne lindje.";
       ?>
```

E kundërta e konstruktorit është destruktori. Këta ekzekutohen para se klasa të shkatërrohet, gjë e cila ndodh automatikisht kur të gjitha referencat në klase bëhen unset.

Ngjashëm emërohen edhe destruktorët ___destruct(). Destruktorët nuk mund të kenë parametra.

```
Ushtrimi 4: Përdorimi i atributeve të klasës si dhe përdorimi i funksioneve get() dhe set().
```

```
class classname
      var $attribute;
      function operation ($param)
      $this->attribute = $param
      echo $this->attribute;
Ky shembull nuk e kufizon qasjen në atribute, andaj ju mund ti qaseni atyre nga jashtë klasës :
class classname
var $attribute;
$a = new classname();
$a->attribute = 'value';
echo $a->attribute;
class klasa
            var $attribute;
            function __get($name)
            return $this->$name;
            function set ($name, $value)
             $this->$name = $value;
            }
  ?>
      <?php
            class person
            var $emri, $mbiemri;
            function get($name)
            return $this->name;
            function set($name,$value)
```

```
$this -> name = $value;
}
}
$personi = new person();
$personi->emri = "Artan";
print $personi->emri;
?>
```

<u>Ushtrimi 5:</u> Kontrollimi i qasjes me modifikatorët private dhe public

- public scope to make that variable/function available from anywhere, other classes and instances of the object.
- private scope when you want your variable/function to be visible in its own class only.
- protected scope when you want to make your variable/function visible in all classes that extend current class including the parent class.

```
<?php
              class Studenti
               public $NrIndeksit = "12345";
              var $emri= "Arta";
               private $mbiemri = "Gashi";
               protected $adresa = "Prishtine";
               public function printo()
                                     echo $this->mbiemri;
                      }
               $ObjStudenti = new Studenti();
               print $ObjStudenti->NrIndeksit;
               print '<br />';
              print $ObjStudenti->emri;
              print '<br />';
              //print $ObjStudenti->printo();
               print $ObjStudenti->mbiemri;
               print '<br />';
               print $ObjStudenti->adresa;
               print '<br />';
               print '<br />';
```

```
<?php
               class Studenti2
                                             {
                      public function funk1()
                      return "Eshte thirrur funksioni funk1";
                      echo "</br>";
                      function funk2()
                      return "Eshte thirrur funksioni funk2";
                      echo "</br>";
                      }
                      private function funk3()
                      return "Eshte thirrur funksioni funk3";
                      echo "</br>";
                      }
               $ObjStudenti = new Studenti2();
               print $ObjStudenti->funk1();
               print '</br>';
               print $ObjStudenti ->funk2();
               print '</br>';
              print $ObjStudenti->funk3();
               print '</br>';
       ?>
<u>Ushtrimi 6:</u> Të ipet një shembull ku shihet implementimi i trashëgimisë në PHP.
<?php
               class A
               var $atributi_A;
               function funk A()
               print "<br/>". $this->atributi A;
               class B extends A
```

```
var $atributi_B;
function funk_B()
{
  print "<br/>>". $this->atributi_B;
}
}
$Obj_B = new B();
$Obj_B ->atributi_A =2;
$Obj_B->funk_A();
$Obj_B->atributi_B=3;
$Obj_B->funk_B();
?>
```

b) Të bëhet Kontrollimi I dukshmërisë përgjatë trashëgimit me private dhe protected

```
<?php
                      class A
                      private function operation1()
                      echo "operation1 called";
                      protected function operation2()
                      echo "operation2 called";
                      public function operation3()
                      echo "operation3 called";
                      }
                      }
                      class B extends A
                      function __construct()
                      $this->operation1();
                      print "<br/>";
                      $this->operation2();
                      print "<br/>";
                      $this->operation3();
                      print "<br/>";
                      }
                      }
```

```
$b = new B;
```

Trashëgimia e shumëfishtë

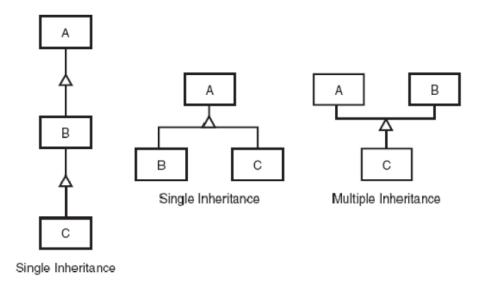

Figure 6.1 PHP does not support multiple inheritance.

Parandalimi i trashëgimit dhe mbishkruajtjës me final (diskutim)

```
class A
{
var $attribute = 'default value';
final function operation()
{
echo 'Something<br/>
'';
echo "The value of \$attribute is $this->attribute<br/>
'";
}

Mundeni gjithashtu të përdorni fjalën kyçe final që të parandaloni një klasë nga krijimet e të
gjitha nënklasave. Të parandaloni klasën A nga ekzistenca e nënklasave, ju mund të shtoni këtë
si në vazhdim:
final class A
{...}

Nëse tentoni të trashëgoni nga A, do të merrni këtë error :
Fatal error: Class B may not inherit from final class (A)
```

<u>Ushtrimi 7:</u> Te shkruhet nje klase qe e paraqet mesazhin "Pershendetje, une jam Petriti!, ku "Petriti' eshte nje vlere e argumentit te nje metode brenda klasës.

```
<?php
  class user_message {
   public $message = 'Pershendetje, une jam ';

  public function introduce($name)
  {
    return $this->message.$name."<br />";
  }
  }
  $mymessage = New user_message();
  echo $mymessage->introduce('Petriti!');
  ?>
```

b) Mbledhje, zbritje, pjesëtim, shumëzim.

```
<?php
      class Kalkulatori {
      private $ fval, $ sval;
      public function __construct( $fval, $sval ) {
      $this->_fval = $fval;
      $this-> sval = $sval;
      public function mledh() {
      return $this->_fval + $this->_sval;
      public function zbrit() {
      return $this-> fval - $this-> sval;
      public function shumezo() {
      return $this->_fval * $this->_sval;
      public function pjesto() {
      return $this->_fval / $this->_sval;
      }
      }
      $mycalc = new Kalkulatori(12, 6);
      echo $mycalc-> mledh(); // Tregon 18
      echo '<br />'.$mycalc-> shumezo(); // Tregon 72
```

echo '
'.\$mycalc-> zbrit(); // Tregon 6 echo '
'.\$mycalc-> pjesto(); // Tregon 2 ?>